

gazdaság vállalkozásait más módon is kell vezetni. Szolgálni kell az aktív és inaktív tulajdonosok érdekeit, harmóniába kell hozni a belső és külső igazgatók tevékenységét, ki kell alakítani a vállalatot kormányzó személyek ellenőrzésének (beszámoltathatóságának, vagy elszámoltathatóságának) rendszerét, folyamatosan fejleszteni kell a vállalati kormányzás jogszabályi környezetét. A vállalati kormányzás fejlesztése minden érintett vállalati szakértőt és kutatót foglalkoztat. A recenzió szerzőjét is, aki maga is vállalati kormányzó, és aki jó szívvel ajánlja Angyal Ádám könyvét a vállalatvezetés tudománya és gyakorlata iránt érdeklődő Olvasóknak.

Farkas Ferenc

Dr. Tétényi Zoltán –
Dr. Gyulai László

VÁLLAKOZÁS- FINANSZÍROZÁS

SALDÓ Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Rt.

Budapest, 2001., 602 p.

A vállalkozók, a vállalatok pénzügyi-számviteli szakemberei számára készült pénzügyi szakkönyv szerzői sokoldalúan mutatják be a vállalkozás céljainak leginkább megfelelő pénzügyi döntések és folyamatok jelenlegi szabályoknak megfelelő gyakorlati megoldásait. A szoros értelemben vett pénzügyi, pénzgazdálkodási ismereteken túlmenően megvilágítják a pénzpiaci ügyletek jogi vonatkozásait, a számvittel és az adózással való kapcsolatait is. A vállalkozási formák bemutatását a vállalati vagyonelemek leírása követi a könyvben. Szó van az anyagi és nem

anyagi természetű, a tartós befektetések tárgyát képező vagyonelemekről, a vagyontárgyak árazásáról. A 9. sz. ábra a vagyontárgyaknak a számviteli mérlegben kimutatott értékét, a 10. sz. ábra pedig a piaci érték szerinti vagyonmérleget szemlélteti. Megismerjük a hozamszámítással megállapított értékelés módját is.

A vállalkozónak vásárlóerőre – tőkére – van szüksége tevékenysége megkezdéséhez és folytatásához; ennek nagysága befolyásolja piaci mozgásterét és nyereségszerzési lehetőségeit. A tőke biztosítása önfinanszírozással vagy külső finanszírozással történhet. A tőke szerkezetét, szerepét, fajtáit, az idegen tőke kötvénykibocsátásával való megoldását ismerjük meg a továbbiakban a könyvben. A szerzők foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy a kölcsöntőke kamatlába és a tőkeszerkezet változása milyen mértékben befolyásolja a hozatot, s ezt számításokkal támasztják alá. A likviditás biztosítja, hogy a vállalat fizetési kötelezettségeinek eleget tudjon tenni; vizsgálathoz megismerjük a relatív és abszolút likviditási mutatókat. A számszerűsíthető tényezők mellett a likviditást olyan potenciális adottságok is befolyásolják, mint a tudomány és technika lehetőségeinek alkalmazása, a pénzügyi piacok értéktétele, a menedzserek felkészültsége stb. Képet kapunk a likviditás és a rentabilitás közti összefüggésekről, s a kamattal kapcsolatos ismeretekről is.

A beruházások hosszú távú befektetések a reálfolyamatokba; a vállalkozó beruházási döntései befektetési és tőkegazdálkodási döntésekből áll. Az üzemgazdasági gyakorlatban a beruházásokat műszaki-gazdasági tevékenységnek minősítik, a számviteli gyakorlatban pedig a beruházás a befektetett eszközök tárgyainak megszerzésére fordított tő-

kefelhasználás. Fajtáit a célok és okok határozzák meg (vállalkozást létesítő, fenntartó, bővítő, piacot formáló stb. beruházás). A beruházások a vagyonállományra gyakorolt hatás, a beruházástól elvárt hozam, az összefüggések és az életmódra gyakorolt hatás szerint rendszerezhetők. A beruházási szükségletek felismerését, a beruházási döntéseket megalapozó gazdaságossági számítások részletes bemutatását, a beruházási tervek értékelését, a beruházás kockázatának vizsgálata, elemzése követi a könyvben. Közben szó van a működő termelőeszközök pótlásáról, cseréjéről, a biztonsági tartalékról is.

A szoros értelemben vett finanszírozási kérdések közt először a beruházások, majd a forgalom (üzlet) finanszírozását tárgyalják a szerzők. A finanszírozás a tőke pénzformában vagy immateriális javakban való megszerzését jelenti, s belső és külső finanszírozásról lehet beszélni. A belső – saját erőből képzett tőkéből származó – finanszírozás az üzemvitelhez nem szükséges pénztőke felszabadítását jelenti; történhet leírasi bevételből vagy visszatartott nyereségből. Az önfinanszírozás szempontjából csak az adózott nyereségnek van jelentősége. A külső – pénzügyi piacokon keresztül történő – finanszírozási hitellel és részesedés-finanszírozással valósulhat meg. A hitel bankhitel vagy kereskedelmi hitel lehet; megismerjük a hitelnyújtás általános feltételeit, a hitelezés tárgyát képező beruházási terv megítélését, a vállalat hitel- és jövedelemtermelői képességének, a gazdálkodás hatékonyságának, adósságvisselő képességének a megfelelő mutatók segítségével. Meglevő vállalkozásban részesedésvállalás a vállalkozás értékelése nélkül és értékeléssel történhet; a szerzők itt is bemutatják a szükséges számításokat.

A forgalom finanszírozása, a szorosan vett üzletfinanszírozás a rövidtávú finanszírozási döntéseket, ezek megvalósítását, gyakorlati kivitelezését jelenti; a döntések a folyamatos gazdálkodás forrásellátását biztosítják. Ezek szoros kapcsolatban állnak a rövidtávú befektetési döntésekkel és a vállalkozás rendelkezésére álló erőforrások működtetésére irányuló döntésekkel; a vállalat ugyanis finanszírozási szempontból egységes egészet alkot! A finanszírozási terv összeállítása keretében megismerjük az állományi és forgalmi szemléletű tervezés jellemzőit, köztük a készletek, követelések, rövid lejáratú kötelezettségek tervezését. A vállalkozás finanszírozási stratégiája konzervatív, szolid vagy agresszív lehet. A tervezés dinamizálása a feladat számítógépes megoldását jelenti, a kézzel történő összeállítás nehézkes, korszerűtlen. A dinamikus finanszírozástervezés már a tervkészítés során lehetővé teszi a terv előzetes értékelését. Egyik módja az érzékenységi vizsgálat, amely arra ad választ, hogy a fontosabb tényezők mekkora terveltérése viselhető el a vállalkozás számára. A pénzügyi terv optimumának megközelítése megfelelő programmal a számítógép segítségével is megoldható; természetesen csak a valóságban kivitelezhető optimális tervvariáns keresésének van értelme.

Az üzletfinanszírozáshoz szorosan hozzátartozik a meglevő és a tervezett eszközlekkötés rendszeres értékelése, tekintve, hogy a finanszírozási források többnyire nem ingyen állnak a vállalkozás rendelkezésére. Az eszközlekkötés elemzése arra ad választ, hogy hogyan alakul a vállalkozás eszközszükséglete, milyen az eszközgazdálkodás színvonala, hatékonysága, vannak-e feleslegesen lekkötött eszközök. Az elemzésnél egybevetethetők: több időszak tényleges adatai, a tervadatok és tényszámok, a vállalkozás adata más, hasonló profi-

lú vállalkozás megfelelő adatával. A forgóeszköz-lekkötés elemzése során a lekkötés abszolút és viszonylagos változásának vizsgálatát, a forgási mutatókat s a reagálási fokkal történő elemzést ismerjük meg. A befektetett eszközök elemzése azok összevont értékeléséből, a tárgyi eszközök elemzéséből áll. Esettanulmány szemlélteti a könyvben az éves finanszírozási terv összeállítását a szükséges mellékszámítások számszerűsítésével. Éppígy mutatják be a szerzők a likviditási terv elkészítéséhez szükséges számításokat is.

A könyv utolsó (hetedik) fejezetében a két vagy több gazdasági társaság egyetlen gazdasági társasággá történő átalakítását célzó fúzióról olvashatunk. A fúzió beolvadás és összeolvadás lehet; az előbbinél a beolvadó gazdasági társaság jogilag megszűnik, összeolvadásnál az egyesülő gazdasági társaságok tevékenysége jogilag megszűnik, s új gazdasági társaság jön létre, amely az összeolvadó gazdasági társaságok jogutódja lesz. Megismerjük a fúzió gazdasági, pénzügyi céljait, a fúzió hasznosságának megítélését, költségének kiszámítását, s a fúzióhoz kapcsolódó számviteli, adózási feladatokat. Végül a fúziós taktikákkal ismerkedünk meg.

A könyv mellékletei kamat-, diszkont- és annuitási táblázatokat, a vállalat pénzügyi helyzetének vizsgálatához szükséges eredménykimutatást és mérleget mutatnak be. Ismertetik a hitelt igénylők banki minősítésének szempontjait, az üzleti terv tematikáját, a kölcsönkérelem, a készfizető kezességi, az óvadéki és az engedményezési szerződés mintáját. Irodalomjegyzék zárja a megoldások módjait a vállalkozás céljainak figyelembevételével, a lehetséges változatokkal és számszerű példákkal bemutató könyvet.

R. I.

József-Polonyi Gábor

AZ ÜZLETI BIZTOSÍTÁSOK ADÓZÁSI ÉS ELSZÁMOLÁSI SZABÁLYAI

SALDO Pénzügyi Tanácsadó
és Informatikai Rt.

Budapest, 2001., 178 p.

A biztosítások szükségszerűen hozzátartoznak a fejlődő gazdasághoz. Az üzleti biztosítások elszámolásával foglalkozó könyv közgazdász szerzője – a biztosítási ágazat dinamikus fejlődését szem előtt tartva – tájékoztatja az ebben a tárgykörben érdekelteket. Erre annál is inkább szükség van, mert egyre szaporodnak a biztosítási termékek, a befektetési típusú életbiztosítások, emelkedik a biztosítási kultúra s egyre több szereplője lesz a biztosítási piacnak. Igyekszik felszámolni az ezen a téren mutatkozó – sokszor nagyfokú – bizonytalanságot. A piaccgazdaságban a kötelező társadalombiztosítása rendszere mellett működő biztosító társaságok profitorientált vállalkozások; ügyfeleik a biztosításokkal kívánják csökkenteni kockázataikat. A szerző a biztosításokat érintő jogszabályok rendelkezéseit vizsgálva nyújt segítséget az adókötelezettségek szabályszerű teljesítéséhez. Ismerteti ezért a Polgári Törvénykönyv (1995. évi CXVII. tv.) által szabályozott biztosítási jogviszonyokat, a kockázatokra kiterjedő biztosításokat s azok adótörvényekkel való összefüggéseit. Felhívja a figyelmet arra, hogy a biztosítási jogviszonyok és a tartalmi elemek tisztázása után a tőlük elvárható szakmai pontossággal kell fogalmazniuk; ennek előfeltétele a naprakész, magas szintű szakmai felkészültség.

Részletesen megismerjük a könyvből a személyi jövedelemadónak a